

لایحه‌ی سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

مقدمه:

سیستم کریدیت امروز به حیث یک سیستم مؤثر و پیشرفته‌ی تحصیلی در اکثر کشورهای جهان مورد پذیرش و تطبیق میباشد.

در جریان بازسازی سیستم تحصیلات عالی در کشور و گستردگی روز افزون ارتباطات اکادمیک پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی کشورهای مختلف، نیاز مبرم دیده می‌شود، تا این سیستم به صورت مؤفقاره تطبیق و چالش‌های عمده در فرا راه آن مرفوع گردد.

هدف اساسی تطبیق و کاربرد این سیستم آن است تا فعالیت و سهم گیری محصل در جریان عملیه‌ی آموزش بیشتر انکشاف و تقویت گردد و سیستم تحصیلات عالی در کشور با معیارهای جهانی

همخوانی کسب کند، زیرا این سیستم انعطاف پذیرتر است و فرصت‌های بیشتر و بهتری را برای محصل فراهم می‌کند.

در این سیستم فرصت‌های واقعی در جهت صرفه جویی وقت و پیشرفت سریع برای محصلان کوشای فراهم می‌گردد و معیار‌های دقیق فعالیت و مساعی محصلان به کار گرفته می‌شود. در این سیستم مسؤولیت‌ها و فعالیت‌های استادان نیز بیشتر هدفمند گردیده و به رشد توانایی‌های علمی و همچنان توانایی‌های عملی شاگردان معطوف می‌گردد.

در سیستم کریدیت تسهیلات و امکانات در فراغیری دانش به گونه‌ای فراهم می‌شود که هم از لحاظ وقت، هم از نظر شیوه و هم از نظر نرخ اقتصادی توانایی‌های محصل در نظر گرفته می‌شود. چنانچه، یک محصل می‌تواند به اندازه‌ی که توان فکری، مالی و یا زمانی دارد درس‌هایش را عیار سازد. محصل می‌تواند مقدار کریدیت هایش را به مؤسسه‌ی دیگر آموزشی انتقال و بالاخره در صورت ناکامی تنها درس‌هایی را دوباره بگیرد که در آن ناکام مانده است، نه تمام

سمسٹر و سال آموزشی را و آن هم با هماهنگی دو طرفه با مؤسسه‌ی مربوطه.

لازم است شیوه‌های کهنه و کلیشه ای پیشبرد درس‌ها مورد بازنگری قرار گیرد و از اتکاء محض بالای یک کتاب درسی انصراف به عمل آید و محصلان به مطالعات اضافی تشویق گردد. (ضمیمه شماره ۲) باید وظیفه‌ی استادی به وظیفه‌ی تمام وقت هر عضو کادر علمی پوهنتون‌ها مبدل گردد. باید در تمام دیپارتمنت‌ها سیستم منظم ارزیابی و بازنگری مواد درسی و روش اتخاذ تدبیر اضافی جهت ارتقای سطح فعالیت‌های علمی آنها معمول گردد. شیوه‌های مؤثر بر قراری و تحکیم روابط اکادمیک و همکاری علمی میان دیپارتمنت‌های مختلف پوهنهای‌ها به وجود آید تا محصلان برای تکمیل نصاب برنامه‌ی درسی خویش بتوانند از تنوع انتخاب مستفید شوند. بدون تردید، لایحه‌ی جدید مکلفیت اکادمیک اعضای کادر علمی مؤسسات تحصیلات عالی، گام مؤثر دیگری در این راستا تلقی می‌گردد. این لایحه قابل تطبیق برای محصلان روزانه و شبانه پوهنتونها و مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی می‌باشد.

مبنی

ماده اول

این لایحه بر مبنای بند (۱۲) ماده سوم قانون تحصیلات عالی تنظیم گردیده است.

تعريفات

ماده دوم:

۱. **کریدیت (Credit):** کریدیت (Credit) به مفهوم امتیاز یا اعتبار بوده و عبارت از واحد درسی است که بر اساس آن نصاب دوره‌ی تحصیلی به تفکیک سمسترها و سهم هر مضمون در نصاب درسی تعیین می‌شود. یک کریدیت در یک هفته درسی یک ساعت درسی ۵۰ دقیقه دروس نظری و در طول سمستر (۱۶) ساعت درسی ۵۰ دقیقه دروس نظری را در برابر می‌گیرد. دو ساعت تطبیقات و یا کار عملی در لابراتوار و یا سه ساعت ستاره، کار ساحوی یا فعالیت‌های کلینیکی معادل به یک ساعت درسی محاسبه می‌شود.

۲. سال تحصیلی: سال تحصیلی (Academic Year)

عبارت از سالیست که طی آن همه ساعت های درسی شامل سمستر های درسی تکمیل می شوند. این سال تابع سال تقویمی نیست. یک سال تحصیلی به گونه‌ی معمول در بر دارنده‌ی حداقل دو سمستر درسی می‌باشد.

۳. سمستر: نیم سال درسی یا سمستر (Semester)

عبارت از یکی از دو دوره‌ی سال تحصیلی است که طی آن محصل یک مرحله‌ی از تحصیلش را اکمال می‌نماید. همه ساعت‌های درسی که در جریان رخصتی‌ها ضایع می‌شوند باید در خلال سمستر جبران گردند. یک سمستر بدون امتحانات شانزده هفته‌ی درسی (نه سال تقویمی) را در بر می‌گیرد.

۴. هفته‌ی درسی: هفته‌ی درسی (Academic week)

به هفته‌ی گفته می‌شود که طی آن زمان کافی برای اکمال هر کریدیت و با

در نظرداشت خصوصیت نظری، عملی و یا ساحوی آن در نظر گرفته شده است.

۵. ساعات ضایع شده و ساعات جبرانی: ساعاتی ضایع شده آنها یکی اند که در طول سمستر به اشکال مختلف در آنها درس دایر نشده است. ساعات جبرانی به ساعاتی گفته می‌شود که در بدل ساعات ضایع شده و به هدف تکمیل مواد شامل نصاب درسی در موقع مناسب در طول سمستر دایر می‌گردند. در موقع مناسب نظر به خصوصیات مضمون و صلاح دید پوهنتون تنظیم گردد.

۶. مضامین اساسی: مضامین اساسی (Core Courses) عبارت از مضامینی اند که آموزش آنها برای ورود به اصل مضمون و رشته لازمی می‌باشد و تهداب مضامین اصلی را تشکیل می‌دهند.

۷. مضامین حتمی مسلکی: مضامین حتمی مسلکی (Professional Courses)

گفته می‌شود که ضرورت حتمی و غیر قابل تعویض مسلک را می‌سازند. در بعضی پوهنتون‌ها این مضامین، رشته‌ی اصلی را تشکیل می‌دهند.

۸. مضامین انتخابی: مضامین انتخابی (Elective Courses) به مضامینی گفته می‌شود که از سوی نهاد تحصیلی بر اساس برنامه‌ی موجود طی سمسترها برگزار می‌گردد. محصل می‌تواند یکی از چند تایی از این مضامین را در طول دوره‌ی تحصیل بگیرد. بهتر است مضامینی گرفته شوند که با رشته‌ی اصلی محصل ارتباط دارند.

۹. مضامین پوهنتون شمول: عبارت از مضامینی اند که در تمام پوهنچی‌های مؤسسات تحصیلات عالی تدریس می‌گردند مانند (ثقافت اسلامی، تاریخ معاصر، زبان خارجی، حفاظت محیط زیست و کمپیووتر) و تدریس مضمون تربیت بدنی در پوهنچی‌های غیر مسلکی اختیاری می‌باشد.

۱۰. مضامین پیش نیاز: مضامین پیش نیاز (Prerequisite Subjects) مضامینی اند که

دنیال و اکمال موفقانه‌ی آنها قبل از ورود به
مضمون بعدی ضروری می‌باشد. عدم اکمال
موفقانه‌ی چنین مضامین مانع شمول محصل به
مضمون اصلی می‌گردد.

۱۱. **کوڈ نمبر:** کودنمر(Code Number) نشانه‌ی
متشكل از اعداد و حروف است که برای شناسایی
هر مضمون و ارتباط آن با پوهنخی، دیپارتمنت و
مضمون معین به کار می‌رود.

اساسات

ماده‌ی سوم:

۱. دوره‌ی لیسانس در مؤسسات تحصیلات عالی افغانستان
حد اوسط چهارسال هشت سمستر و دوره‌ی ماستری
دوسال چهار سمستر می‌باشد اما یک محصل می‌تواند
زودتر و یا دیرتر آن را تکمیل نماید.
۲. سال‌های تحصیلی برای پوهنخی‌های علوم طبی
و تحقیکی بعد از تکمیل نصاب درسی آنها تعیین
می‌گردد.

ماده‌ی چهارم:

حد اقل کریدیت‌ها در دوره‌ی لیسانس ۱۳۶ کریدیت و حد اکثر آن مربوط به طول دوره‌ی تحصیلی رشته مربوطه بوده و از ۲۱ کریدیت در یک سمستر تجاوز نماید، محصل مکلف به تکمیل تمام کریدیت‌های پیشنهاد شده دیپارتمنت یا پوهنخی می‌باشد.

ماده‌ی پنجم:

مضامین دوره‌ی لیسانس به مضامین اساسی، مضامین تخصصی، مضامین انتخابی و مضامین پوهنتون شمول تقسیم می‌شوند. مضامین اساسی باید حد اکثر ۳۰ فیصد، مضامین تخصصی حد اقل ۵۰ فیصد و مضامین انتخابی به شمول مضامین پوهنتون شمول ۱۲ فیصد، مونوگراف، سمینار، ستاز، امتحان دولتی و تکمیل پروژه‌ی دیپلوم ۸ فیصد مضامین دوره‌ی لیسانس را احتوا نماید و نمرات آن از ۱۰۰ نمره محاسبه می‌گردد. فیصدی مضامین مذکور در پلان تعلیمی (ضمیمه‌ی شماره ۱۰) گنجانیده شده است.

ماده‌ی ششم:

تعیین فهرست هر یک از کنگوری‌های مضامین اساسی، مضامین اختصاصی مضامین انتخابی، مضامین پوهنتون شمول و تدوین نصاب تحصیلی از صلاحیت دیپارتمننت‌ها بوده و بعد از طی مراحل اکادمیک مرعی الاجرا می‌باشد.

ماده‌ی هفتم:

یک مضمون در عین روز بیشتر از دو ساعت تدریس نمی‌گردد. کارهای تطبیقات استثناء در یک روز تا چهار ساعت و کارهای ساحوی می‌تواند روز تمام باشد، مضامین که بنا بر ملحوظات و موافقه‌ی دیپارتمننت بصورت بلک (تشدیدی) تدریس می‌گردند، مستثنی از فقره اول ماده هفتم می‌باشند.

ماده‌ی هشتم:

یک مضمون یا کурс در یک هفته حد اکثر دارای پنج کریدیت می‌باشد. تعداد کریدیت‌ها در پلان تعلیمی مشخص می‌گردد (ضمیمه‌ی شماره ۱۰)

ماده‌ی نهم:

۱. مکلفیت درسی محصل در یک سمستر (۲۱-۱۷)

کریدیت می‌باشد (به استثنای محصلانی که قرضدار سمستر قبلی آنده) (مطابق ضمیمه‌ی شماره

ثبت (۱۰))

۲. محصل تا دو هفته پس از ثبت کریدیت‌ها

در تفاهم با استاد مشاور و دیپارتمنت مربوطه می‌

تواند از تعقیب یک یا دو مضمون صرف نظر نماید،

به شرط آنکه تعداد کریدیت‌ها از حد اقل

(۱۷ کریدیت) پایین تر نیاید. (ثبت مضامین و

کریدیت در ضمیمه‌ی شماره‌ی ۲ درج است)

ماده‌ی دهم:

استادان و دیپارتمنت‌های مربوط مکلف به ترتیب

و اعلام کورس‌های معرفی شده با پالیسی (برنامه

صنفی) برای هر مضمون قبل از شروع سمستر می‌

باشند. در کورس پالیسی باید استادان مربوطه،

عنوانی و مفردات برنامه‌ی درسی، روش پیش‌برد

درس، روش ارزیابی اهداف یادگیری مضمون و دیگر

معلومات ضروری را ارایه نمایند. (ضمیمه‌ی شماره‌ی (۳))

ماده‌ی بیازدهم:

در پیشبرد کورس حد اکثر کوشش به عمل آید تا سه‌م گیری و فعالیت محصل انکشاف داده شود (شاگرد محوری). به این منظور به عوض دیکته از روش‌های نوین محصل محوری (SCL) استفاده بعمل می‌آید. (ضمیمه‌ی شماره ۳)

ماده‌ی دوازدهم:

محصل باید حداکثر تا ختم هفته‌ی اول بعد از شروع سمستر، برای کورس‌های شامل نصاب ثبت نام نماید. کورس‌هایی که یک محصل در هر سمستر باید در آن ثبت نام نماید در مشوره با استاد رهنما و یا دیپارتمنت مربوطه طبق نورم‌های مندرج در این لایحه و دیگر اسناد رهنمودی پوهنچی مربوط تعیین می‌شود. تعین یک استاد رهنما برای حداقل هر بیست محصل از طرف دیپارتمنت مربوط صورت می‌گیرد که مسئول حل مشکلات محصلان در رابطه به سیستم کریدیت می‌باشد و این کار در فعالیت‌های اکادمیک استاد محاسبه می‌گردد. (ضمیمه‌ی شماره ۲)

ماده‌ی سیزدهم:

دیپارتمنت‌ها مؤظف‌اند جهت فراهم آوری زمینه‌ی انتخاب برای مضامین انتخابی شامل نصاب، لست مضامین مربوط را تهیه و بعد از تائید شورای علمی پوهنخی در اختیار محصل قرار دهند. (ضمیمه‌ی

شماره ۱۰)

ماده‌ی چهاردهم:

۱. محصل میتواند در طول دوره‌ی تحصیل برای یک سال و صرف یکبار به دلایل معقول تاجیل اخذ نماید. در این صورت باید درخواست تحریری خود را قبل از آغاز سمستر و یا الی هفته‌ی چهارم از سمستر طی مراحل نماید. تقاضای مذکور در صورت موافقه‌ی پوهنخی مربوطه و منظوری ریاست پوهنتون پذیرفته می‌شود.

۲. هر گاه محصل در اثر وقوع کدام حادثه‌ی ناگوار یا غیر متوجه متحمل آسیب‌های شدید جسمی و روانی گردد که باعث غیابت مسلسل شده و نتواند نصاب حاضری را تکمیل کند و این حالت برای

- پوهنخی به اساس اسناد معتبر معلوم باشد و مورد تایید آن قرار گیرد، در این صورت مدت چنین غیابت به اساس تایید شورای علمی پوهنخی به تاجیل یک ساله‌ی محصل محاسبه می‌گردد.
۳. برای محصلان اناث متاهل که بنابر وضع حمل نتوانند نصاب حاضری را تکمیل نمایند و این حالت برای پوهنخی به اسناد معتبر معلوم باشد و مورد تایید آن قرار گیرد، در این صورت مدت چنین غیابت به اساس تایید شورای علمی پوهنخی به تاجیل یک ساله‌ی محصل محاسبه می‌شود.
۴. در صورت تقاضای تاجیل برای باری دوم در اثر حوادث غیر مترقبه و عذر معقول، شورای علمی پوهنتون تصمیم اتخاذ می‌نماید.

ماده‌ی پانزدهم:

تهیه، تدوین، تعديل و تجدید نصاب درسی در هر رشته از صلاحیت دیپارتمنت‌ها بوده که بعد از تائید کمیته نصاب و تایید شورای علمی پوهنخی قابل تطبیق می‌باشد.

مادی شانزدهم:

۱. هر مضمون دارای یک کود نمبر است که در آن دو حرف اول به انگلیسی برای پوهنه‌ی و سه عدد آخر کود، مضمون و سمستر مربوط می‌باشد. (ضمیمه‌ی شماره ۱۰)
۲. دو حرف اول کود برای مشخص نمودن پوهنه‌ی های مختلف می‌باشد که معمولاً از دو حرف اول نام انگلیسی پوهنه‌ی تشکیل گردیده است. بطور مثال برای پوهنه‌ی زراعت Ag، ساینس Sc، ادبیات Li، سوتوماتولوژی St، وغیره انتخاب می‌گردد.
۳. عدد اول بیانگر سمستر تحصیلی و دو عدد بعدی، کود مخصوص هر مضمون را افاده می‌کند. به طور مثال عدد (۲۱۱) چنین مفهوم دارد: عدد اول (۲) سمستر دوم تحصیلی و دو عدد آخر (۱۱) کود مضمون مورد نظر می‌باشد. این دو عدد آخر در عین پوهنه‌ی قابل تکرار نیست. (ضمیمه‌ی شماره ۱۰)

ماده‌ی هفدهم:

۱. هر دیپارتمنت نظر به امکانات دست داشته‌ی خویش برای محصلان هر صنف در هر سال یک استاد رهنما تعیین می‌کند.
۲. استاد رهنما مطابق رشته‌ی تحصیلی شاگردان تعیین گردیده و مسئول تمام امور اکادمیک شاگردان خویش می‌باشد. (به لایحه‌ی مکلفیت اکادمیک استادان مراجعه شود).

ارزیابی و امتحان

ماده‌ی هزدهم:

تکمیل نصاب حاضری در مضمون و یا کورس حتمی می‌باشد. هفتاد و پنج فیصد حاضری در ساعات درسی شرط شمول در امتحان نهایی مضمون مربوطه دانسته می‌شود. (ضمیمه‌ی شماره ۴)

ماده‌ی نزدهم:

بیشتر از ۲۵ فیصد غیر حاضری در ساعات تطبیقات همان مضمون موجب محرومیت از نمره‌ی تطبیقات می‌شود.

ماده بیستم:

۱. نمره‌ی کامیابی برای هر مضمون ۵۵ فیصد می‌باشد، علاوه بر آن تکمیل ۶۰ فیصد اوسط عمومی در هر سمستر لازمی دانسته می‌شود. (ضمیمه‌ی

شماره ۶)

۲. اوسط نمرات چنین محاسبه می‌شود: تعداد کریدیت‌های هر مضمون ضرب در نمره‌ی نهایی مضمون مذکور گردیده و مجموع نمرات مضامین امتحان داده شده تقسیم مجموع تعداد کریدیت‌های همان مضامین می‌شود. (ضمیمه‌ی شماره ۷)

ماده‌ی بیست و یکم:

ارزیابی مضامین به تفکیک ذیل صورت می‌گیرد:

۱. امتحان نهایی ۶۰ فیصد (ضمیمه‌ی شماره ۶)

۲. امتحان صنفي، CBL و PBL ۲۰٪. (ضمیمه‌ی شماره ۶)

۳. تطبیقات یا کار عملی ۲۰٪. (ضمیمه‌ی شماره ۶)

۴. مضامین و کورس‌هایی که ضرورت به کار عملی یا تطبیقات ندارند ارزیابی نمرات حد اکثر از ۸۰٪ محاسبه گردند.

۵. ارزیابی پروژه‌ی صنفی، کارگرافیکی، ستاز و آموزش تدریس از صلاحیت پوھنچی‌های مربوطه می‌باشد.

ماده‌ی بیست و دوم:

۱. هرگاه محصل در یک و یا چند مضمون که کمتر از نصف کریدیت‌های همان سمستر باشد محروم، غایب و قادر به اخذ نمره کامیابی نگردد در همان مضمون یا مضامین، ناکام محسوب گردیده و برای تکمیل مضامین ناکام در رخصتی‌های بین دو سمستر و یا در سمسترهای بعدی با رعایت تسلسل از امکانات ذیل استفاده می‌تواند.

الف- تعقیب کورس دو الی چهار هفته‌ای نظر به تعداد مضامین که در آن نمره کامیابی اخذ ننموده است و در ختم کورس سپری نمودن امتحان.

ب- انجام وظیفه‌ی سپرده شده از طرف دیپارتمنت برای دو الی چهار هفته که معادل محتوای کورس باشد و در ختم آمادگی سپری نمودن امتحان، پوھنچی با مشوره با دیپارتمنت مربوطه تقسیم

اوقات اخذ امتحان محصلین ناکام را ترتیب و بعد از ختم امتحان دیپارتمنت مربوطه نتایج امتحان را در ظرف یک هفته بصورت رسمی به پوهنخی ارسال می‌نماید.

ج- در صورتی که تعداد محصلان کمتر از پنج نفر باشند، سپردن کار انفرادی به محصل از طرف دیپارتمنت مربوطه و اخذ امتحان در وقت معین آن.

د- تعقیب کورس و یا کار انفرادی و اخذ امتحان باید قبل از شروع امتحانات سمستر که محصل در آن قرار دارد، صورت گیرد. پوهنخی با مشوره‌ی دیپارتمنت مربوطه تقسیم اوقات اخذ امتحان محصلان ناکام را ترتیب داده و بعد از ختم امتحان دیپارتمنت مربوطه نتایج امتحان را ظرف یک هفته به صورت رسمی به پوهنخی ارسال می‌نماید.

۲. هر گاه محصل نصف کریدیت‌های یک سمستر را تکمیل نموده باشد، او سط نمرات امتحان آن بعد از تکمیل کریدیت‌های باقی مانده محاسبه می‌گردد.

۳. هر گاه محصل در تمام مضامین امتحان داده شده نمره‌ی کامیابی گرفته؛ اما او سط معینه را پوره نکرده باشد، به سمستر بعدی ارتقا نموده و برایش اخطار کتبی داده می‌شود.
۴. هر گاه محصل محروم و یا ناکام یک و یا چند مضمون در صورتی که پنجاه فیصد کریدیت‌ها را تکمیل نموده باشد برای بار دوم بعد از تکمیل کورس و یا کار انفرادی در یک یا دو مضمون نمره‌ی ناکامی اخذ نماید تنها مضمون ناکام شده را در جریان دو هفته آماده گی برای بار سوم در یک و یا دو مضمون، امتحان داده و در صورت ناکامی بار سوم برای آخرین بار در فرصت دو هفته دیگر توسط کمیته امتحانات امتحانش اخذ گردیده و در صورت ناکامی به صورت دائمی از پوهنخی مربوطه منفک می‌گردد. ناکام زیادتر از دو مضمون در چانس دوم بعد از دایر شدن کورس یا کار انفرادی، ناکام همان سمستر تلقی گردیده و مضامین ناکام شده را در سمستر سال بعدی تکرار می‌نمایند.
۵. امتحانات چانس‌های بعدی محصلان از صد نمره محاسبه می‌گردد.

۶. هر گاه نتیجه‌ی امتحان نهایی مضمون از جانب استاد نا تکمیل (incomplete) را پور داده شده باشد (یک قسمت امتحان چون امتحان صنفی، کارخانگی، تطبیقات و یا امتحانات نهایی را تکمیل نکرده باشد) او سط مجموعی همان سمستر این محصل تا تکمیل نتیجه‌ی همان مضمون محاسبه نمی‌گردد. مضمون تکمیل نشده (incomplete) باید تا آغاز سمستر بعدی تکمیل گردد و را پور داده شود.

ماده بیست و سوم:

۱. محصل زمانی به سمستر بالا ارتقا مینماید که نصف کریدیت‌های ثبت شده در آن سمستر را تکمیل نماید، در صورتیکه کریدیت‌ها طاق باشند نیم کریدیت به نفع محصل محاسبه می‌گردد.

۲. ناکام، محروم و غایب امتحان در بیشتر از نصف کریدیت‌های یک سمستر که محصل در آن ثبت نام کرده، ناکام همان سمستر محسوب می‌گردد. تنها مسامین که در آن ناکام مانده است در سال

بعدی در عین سمستر تعقیب و اوست کریدیت‌های آن از سر جمع مضامین سمستر محاسبه می‌گردد.

ماده‌ی بیست و چهارم:

دو مرتبه ناکامی در بیشتر از نصف کریدیت‌های در عین سمستر سبب اخراج دائمی محصل می‌شود.(ضمیمه‌ی شماره ۷)

ماده‌ی بیست و پنجم:

عدم تکمیل در اوست عمومی سمستر در نوبت اول سبب اخطار شفاهی با درج در جدول نتایج و عدم تکمیل در نوبت دوم در صورتی که در دو سمستر پیهم باشد، سبب اخطار کتبی با درج در جدول نتایج از طرف مدیریت تدریسی و اخذ تعهد کتبی از محصل گردیده و عدم تکمیل اوست در نوبت سوم به شرطی که سه سمستر پیهم باشد سبب اخراج دائمی محصل می‌گردد.

ماده‌ی بیست و ششم:

حد اکثر دوره‌ی تحصیل در پوهنه‌ی های چهار ساله زیاد تر از دو سال و در پوهنه‌ی های اضافه تر از چهار سال زیاد

تراز سه سال از دوره‌ی معینه شده نمی‌تواند. محصلانی که پوهنخی مربوطه در مدت پیش بینی شده در لایحه ختم نکنند، به طور دائمی از پوهنخی مربوطه منفک می‌گردند. تاجیل در حد اکثر دوره‌ی تحصیل در پوهنخی‌ها قابل محاسبه نمی‌باشد.

ماده بیست و هفتم:

تشریح نمرات کامیابی از A الی D قرار ذیل می‌باشد.

A (۱۰۰ - ۹۰)

B (۸۹ - ۸۰)

C (۷۹ - ۷۰)

D (۶۹-۵۵)

نمرات کمتر از ۵۵ ناکم محسوب گردیده و به حرف F نشان داده می‌شود. (ضمیمه‌ی شماره ۹)

ماده ی بیست و هشتم:

محصلان پر تلاش و لایق در صورت پوره نمودن کریدیت‌های معینه‌ی یک دوره‌ی تحصیلی میتوانند قبل از دوره‌ی معینه فارغ گردند و پوهنخی‌ها بطور جداگانه اسناد ایشان را اجرا نمایند.

ماده‌ی بیست و نهم:

در مورد موضوعاتی که در این لایحه پیش بینی نشده باشد، تصمیم شورای علمی پوهنتون مربوطه بعد از تایید مقام وزارت تحصیلات عالی اجرا شده می‌تواند.

ماده‌ی سی ام:

برای ثبت موارد تعیین شده، مستند سازی معقول، فورم‌های ذیل ضمیمه‌ی این لایحه بوده و مدیریت های تدریسی و محصلان در اجرآت خویش از آن استفاده می‌نمایند:

- ضمیمه‌ی (۱): تعهد نامه‌ی محصل و فورم جدید

الشمولان

- ضمیمه‌ی (۲): فورم انتخاب مضامین در طول سمستر

- ضمیمه‌ی (۳): پالیسی کورس، عنایوین اصلی و فرعی با
فعالیت‌های برای یک سمستر

- ضمیمه‌ی (۴): جدول حاضری ماهوار

- ضمیمه‌ی (۵): فورم شمولیت به لیلیه

- ضمیمه‌ی (۶): شقه‌ی امتحان

- ضمیمه‌ی (۷): جدول نتایج

- ضمیمه‌ی (۸): فورم‌های فعالیت تحصیلی محصل

- ضمیمه‌ی (۹): فورم ترانسکرپت

- ضمیمه‌ی (۱۰): فورم پلان تعليمی سیستم کریدیت

ماده‌ی سی و یکم:

این لایحه دارای یک مقدمه، سی و یک ماده و ۵۵
ضمیمه بوده و بعد از تایید شورای رهبری وزارت
تحصیلات عالی نافذ می‌گردد.

منظور کننده

پیشنهاد کننده

پوهنده‌ی سید فرهاد شهید زاده	پوهنمل دکتور نجیب الله خواجه عمری
رئیس عمومی انسجام امور اکادمیک	وزیر تحصیلات عالی

لایحه سیستم کریدت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه‌ی سیستم کریدت مؤسسات تحصیلات عالی

ضمیمه خواهه ۱

تعهد نامه‌ی محصل:

هر محصل ملزم به رعایت موارد زیر است:

۱. احترام و پاپندی به اساسات و شعائر دین مقدس اسلام.
۲. رعایت از قانون اساسی و تمام قوانین نافذه‌ی کشور.
۳. رعایت از تمام لوایح، مقررات، مصوبات و فیصله‌های وزارت محترم تحصیلات عالی.
۴. احترام به هیأت رئیسی و تمام استادان و منسوبین پوهنتون.
۵. احترام به آزادی بیان با در نظر داشت معيارهای قبول شده.
۶. احترام متقابل به محصلان پوهنتون و برقراری روابط حسن و اکادمیک با همصنفان.
۷. رعایت نظم و دلیلین در داخل پوهنتون و صنوف درسی.
۸. همکاری با اداره در امر نظافت و واکی صحن پوهنتون به شخصی صنوف درسی.
۹. اجتناب از هر نوع اعمال منافقی، اخلاقی و ضد کرامت انسانی.
۱۰. اجتناب از هر نوع فعالیت‌های تخریب کارانه و اعمال ضد بشري.
۱۱. اجتناب از استعمال هر نوع دخانیات و مسکرات.
۱۲. اجتناب از هر نوع تعصبات قومی، لسانی، مذهبی، سمعی و غیره.
۱۳. خودداری از پوشیدن لباس‌های نا مناسب و مغایر فرهنگ و جامعه افغانی.
۱۴. خودداری از کاربرد آرایش در محیط پوهنتون.
۱۵. خودداری از گشت و گذاری جا و بی مورد در اوقات رسمی.
۱۶. خودداری از هر نوع فعالیت‌های سیاسی و گروهی در داخل پوهنتون.
۱۷. خودداری از هر نوع عمل زشت و خشونت زا که باعث بدامنی، بی نظمی، تشنج و خصومت در پوهنتون گردد.
۱۸. حفاظت از وسائل، لوازم و سرمیزی پوهنتون.

تعهد محصل:

- () فرزند ( ) بینجانب ( ) پوهنتون ( ) محصل دیبارتمنت ( )
( ) متهجد به تمام مواد فوق در جریان تحصیلی میباشم. هرگاه از مواد مندرجہ ی
فوق سرکشی و تخطی نمایم در آتصورت از طرف مقام محترم پوهنتون هر نوع جزایی که برایم داده شود می‌پذیرم.

با احترام

(نام و امضای محصل)

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی

شنبه شماره ۲

وزارت تحقیقات عالی
 ریاست بوهنون ( )
 بوهنخ ( )
 دیارنمنت ( )

فرم انتخاب مضافین در طول سمستر

( ) نام بذر ( ) نام ( ) نام ( ) تاریخ (/ / ۱۴۰۸)

شماره	مضافین	نام بذر	نام ( )	تاریخ (/ / ۱۴۰۸)	آردیزیابی نهانی	ملاحظات
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
مجموع						

اینچاپ که شهروند در فوق ذکر است در طول سمستر جاری مضافین درج فرم را انتخاب نموده و طبق لایحه‌ی کریدیت آنرا در جریان سمستر تعقیب مینماییم.

(محل املاکی محل)

ناید بوهنخی:

(مدیر تدریسی)

(مدیر تدریسی)

(دیارنمنت مربوط)

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه‌ی سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی

نمایه‌ی ضارعه

در این جدول ۱۶ هفته‌ای برای یک سمستر عناوین اصلی و فرعی با فعالیتها معرفی شود.

ارزیابی	فعالیت‌ها	اهداف آموزش		عنوان‌ی اصلی و فرعی	هفته‌ی ها
		دانش	مهارت		
					هفته‌ی اول
					هفته‌ی دوم
					هفته‌ی سوم
					هفته‌ی چهارم
					هفته‌ی پنجم
					هفته‌ی ششم
					هفته‌ی هفتم
					هفته‌ی هشتم
					هفته‌ی نهم
					هفته‌ی دهم
					هفته‌ی یازدهم
					هفته‌ی دوازدهم
					هفته‌ی سیزدهم
					هفته‌ی چهاردهم
					هفته‌ی پانزدهم
					هفته‌ی شانزدهم

لارجھ سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی یا دورہ ی تحصیلی لیسانس

لایحه‌ی سیستم کریدت مؤسسه‌ی تحصیلات عالی	
پوھنچون / مؤسسه‌ی تحصیلات عالی	
( ) پوھنچی	( ) پوھنچنگ
( ) دیپارتمنت	( ) دیپارتمنٹ
( ) بالیسی کورس نمبر	( ) بالیسی کورس نمبر
( ) مضمون	( ) مضمون
( ) استاد مضمون	( ) استاد مضمون
کتابش کنید زیرا سعی و تلاش زمینه‌ی رشد فکری و ذهنی شما را مساعد می‌سازد.	
• معلومات عمومی در مورد مضمون:	
( ) صفت	( ) صفت
( ) سمسز	( ) سمسز
( ) سال	( ) سال
• کود مضمون.....	
• توجیه مضمون.....	
• تقدیم کریدت.....	
• ساعات ملاقات با استاد جهت مشوره و رهنمای.....	
• محل ملاقات در پو هنخی و دیپارتمنت.....	
• شماره‌ی تلفنون استاد.....	
• بیمه‌ی آدرس استاد.....	
• اهمیت و ضرورت:	
• اهداف مضمون:	
- اهداف در زمینه‌ی دانش.	
- اهداف در زمینه‌ی مهارتها.	
- اهداف در زمینه‌ی اخلاق و سلوک.	
• روش تدریس:	
• وجایب و مسوولیت‌های استاد:	
۱. آماده کردن تکمیر نوت و مواد درسی جلیق مفرادات.	
۲. سازماندهی تجربه‌ای اثراوری، کارهای عملی، کنفرانسها، سیمینارها، رهنمای محصلان در ترتیب نمودن مونو	
گراف، دیاگرام وغیره.	
۳. ارزشگابی و بررسی از فعالیت‌های محصلان:	
• مکلفت محصلان:	
۱. حاضر شدن به درس در وقت معین.	
۲. استفاده از محتوا‌ی درس.	
۳. مراعات نظم و دسیبلین.	
۴. اشتراکات در فعالیت‌های صنفی.	
۵. اشتراکات در کارهای عملی (سری علمی، تطبیقات، مشاهدات وغیره)	
۶. این‌الله، کمال خانگی، قدرت، عزم، معنی.	

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی

ندیمه نشانه ۶

وزارت تحصیلات عالی

پوشنون
پوشنی
گروپ

شکه‌ی امتحان

(استاد) (صند) (تاریخ) (شماره)

نام	شماره	ولد	فعالیت صنفی و حاضری (۱۱۰)	کارآمیزی و خانگی (۱۱۰)	وسط سمترا	از زبان	مجموعه	ملاحظات
	۱							
	۲							
	۳							
	۴							
	۵							
	۶							
	۷							
	۸							
	۹							
	۱۰							
	۱۱							
	۱۲							
	۱۳							
	۱۴							
	۱۵							
	۱۶							
	۱۷							
	۱۸							
	۱۹							
	۲۰							
	۲۱							
	۲۲							
	۲۳							
	۲۴							
	۲۵							
	۲۶							
	۲۷							
	۲۸							
	۲۹							
	۳۰							

(امضاي متعن) (امضاي معیز) (امضاي آمر دیارنامه) (امضاي متعن)

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی

منابع شماره ۴

( ) کروپ
 ( ) سال
 ( ) مستمر

وزارت تحصیلات عالی
 پومندیون ( )
 پومنشی ( )
 دبیرگانند ( )

جدول حاضری ماهوار

ردیف	نام و نام خانوادگی	شهر و ولد	ساعت درسی تاریخ			
			۱	۲	۳	۴
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						
۱۷						
۱۸						
۱۹						
۲۰						
۲۱						
۲۲						
۲۳						
۲۴						
۲۵						
۲۶						
۲۷						
۲۸						
۲۹						
۳۰						
۳۱						
۳۲						
۳۳						
۳۴						
۳۵						
۳۶						
۳۷						
۳۸						
۳۹						
۴۰						

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه‌ی سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی

۵ شعبده: فازه

فتوو	وزارت تحصیلات عالی پوهنجه ( ) پوهنجه ( ) معاونت امور محصلان مدیریت محصلان فورم شمولیت به لیلیه					
ایمه: ولد: ولدیت: سال فراغت: ملاحظات: ملکوت اصلی ولایت: شاروالي: ناجبه: ولسوالی: قریبه: سکونت فعلی محل صدور تذکره ( ) ولایت: نجیر تذکره محل تذکره محل تحصیل: ایمه: صنف: دوازدهم يازدهم دهم محل محل وظیفه‌ی سابق محصل نجیر تلفون: آدرس محصل در کابل: دارایی محصل: دارایی ولی محصل: دارایی شوهر/خانم: تهدید نامه و درخواست شمولیت به لیلیه‌ی پوهنجه ( ) آنجه در فورم شمولیت لیلیه ثبت شده صحت دارد. هرگاه میان نوشته‌ی من در فورم ثبت دارایی و دیگر اسناد رسمی اختلاف ظاهر گردد، خود را سزاوار اخراج از لیلیه دانسته و برداخت همه مصارف لیلیه را متنبل میشوند. بنابراین میکنم که جهت اعاعشه و ایاته به مدیریت عمومی لیلیه معرفی گردد. با احترام محل انتخاب محصل						
ملاحظات:	تصدیق پوهنجه از صورت ثبت نام محصل پوهنجه ( ) از شمولیت محصل فوق الذکر در گروپ ( ) سمسرا ( ) ( ) ( ) تصدیق میشاید. انتخاب و مهر ریاست					

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه‌ی سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی

شنبه شماره ۵

فتوو	وزارت تحصیلات عالی پوهنتون ( ) پوهنچی ( ) معاونت امور مصلمان مدیریت مصلمان فرم شمولیت به لیلیه						
سال فراغت: _____ لیسه: _____ ولدیت: _____ ولد: _____							اسم:
ملحقات	ولايت	شاروالی	نامیه	ولسوالی	قریه	سکونت اصلی	
_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	
محل صدور تذکره ( ) ولایت: تبریز تذکره محل تحصیل: لیسه:							_____
دوازدهم	بازدهم	دهم	صنف				
_____	_____	_____	محل				
محل وظیفه‌ی سابق محصل وظیفه‌ی پدر و محل آن							_____
آدرس محصل در کابل: دارایی محصل: دارایی ولی محصل: دارایی شوهر/خانم:							_____
تعهد نامه و درخواست شمولیت به لیلیه‌ی پوهنتون ( ) آنچه در فرم شمولیت لیلیه ثبت شده صحت دارد. هرگاه میان نوشته‌ی من در فرم ثبت دارایی و دیگر استاد رسمی اختلاف ظاهر گردد، خود را سزاوار اخراج از لیلیه دانسته و پرداخت همه مصارف لیلیه را متنقل می‌شویم. بنآخواهش می‌کنم که جهت اعانته و ایاته به مدیریت عمومی لیلیه معرفی گردم. با احترام محل امنیتی محصل							_____
ملحقات:	تصدیق پوهنچی مربوطه از صورت ثبت نام محصل پوهنچی ( ) (از شمولیت محصل فوق الذکر در گروه ( ) سمسرت ( ) (سال ( ) (تصدیق مینماید. اعتماً و مهر ریاست						_____

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه‌ی سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی

شنبه شماره ۸

شوره‌هی فعالیت تحصیلی محصل در سال ( )

( )	( )	ولد	( )	( )	اسم
( )	( )	نمبر تیلفون	( )	( )	صف
( )					آدرس قابل دریافت)

( )	اوست نمرات	( )	تعداد کریدیت در سمستر اول ( )
( )	اوست نمرات	( )	تعداد کریدیت در سمستر دوم ( )
( )	اوست نمرات مجموعی	( )	مجموع کریدیت

در مضماینی که کریدیت را تکمیل نکرده است:

( )	بعد از سپری نمودن امتحان ( )	( )	مضمون ( ) سمستر ( )
( )	بعد از سپری نمودن امتحان ( )	( )	مضمون ( ) سمستر ( )
( )	بعد از سپری نمودن امتحان ( )	( )	مضمون ( ) سمستر ( )
( )	بعد از سپری نمودن امتحان ( )	( )	مضمون ( ) سمستر ( )

نظر استاد رهنمای و استادان مربوط در مورد حاضری، دسپلین و اشتراک در فعالیت‌های صنفی:

.....
.....
.....

مکافات در کدام سمستر به کدام علت: .....

مجازات در کدام سمستر به کدام علت: .....

نظر دیارتمت یا پوهنه‌ی: .....

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

۸

لاری متصدیلات کو سمیتہ دی جائے

( ) مکروہ ( ) مسموی ( ) بودن ( ) جعل تقلب صفت ( ) درسته ( ) وزارت تعمیرات عالی ( ) پهپانداز ( ) معلومینت مصلان

	સુરક્ષા કુદરત

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

Subjects	7 th Semester Year ( )				8 th Semester Year ( )				9 th Semester Year ( )				10 th Semester Year ( )				11 th Semester Year ( )				12 th Semester Year ( )				
	Number of Credits				Periods per Semester				Grades				GPA				Number of Credits				Periods per Semester				
	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects	Subjects
Total																									
Academic Registrar	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Dean of Faculty	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Vice Chancellor of Student Affairs	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Result																									

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

لایههی سیستم کریدت مؤسسات تحصیلات عالی

١٠٩

وزارت تحصیلات عالی

- (پوهنتون)
- (پوهنچ)
- (دیپارتمنٹ)

پلان تعیینی سیستم کریدیت

لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی برای دوره‌ی تحصیلی لیسانس

استفاده کننده گان گرامی! برای غنامندی هرچه بیشتر این سند لطف نموده نظریات و پیشنهادات خویش را از طریق شماره تلفیون و ایمیل آدرس ذیل با آمریت تقنین ریاست اکشاف برنامه‌های علمی وزارت تحصیلات عالی شریک سازید.

ایمیل آدرس: DAPD.mohe@gmail.com

شماره تماس: ۰۲۰۲۵۱۰۸۳۴